

KAIKKEA HYVÄÄ VUODELLE 2020!

Syksy ja alkutalvi on tulevan toiminnan suunnittelemisen aikaa yhdistyksissä ja yhteisöissä. Ajatuksissa siintää monen monta asiaa, mitä pitäisi puuhata tai ainakin saada edistymään.

Ristijärvi-seuran yhtenä yleisenä tavoitteena on tehdä kansanperinnettä koskevaa keräys- ja julkaisutoimintaa. Tähän laskemme kuuluvaksi myös kuntalaisten kokemusten keräämisen menneiltä ajoilta. Veteraaniaktiivit ovat vuosikymmenien varrella ansiokkaasti tallentaneet muisteluja taistelukentiltä, mutta evakko- ja työpalvelumuistot ovat jääneet vähemmälle huomiolle. Tämän talven aikana pyrimme saamaan talteen mahdollisimman monta muistelua. Arvokkaita olisivat myös yleiset kuvaukset; millaista oli elämä esim. 50- tai 60-luvulla Ristijärvellä, mille silloin naurettiin, mitä siunailtiin ja voiteltiin tai mitä kotona tehtiin. Olisi mukava saada teiltä kirjoituksia, vaikka lyhyitäkin, näistä teemoista! Tästä lehdestä saamme jo lukea yhden evakkotarinan, mikä johdattaa 80 vuoden takaisin tapahtumiin.

Ensi vuonna Ristijärvellä tapahtuu paljon hyviä asioita! Alkuvuoden aikana meille valmistuu palvelukeskus, joka tummuudessaan on jakanut mielipiteitä puolesta ja vastaan. Väriä tärkeämpää on kuitenkin tilojen toimivuus ja turvallisuus niin meille asiakkaille kuin työntekijöille. Päiväkoiti pääsee omaan, juuri sille suunniteltuun siipeensä ja koululaiset saavat takaisin ruoka- ja liikuntasalinsa. Attendo Willa Wanhalla siirryttyä myös omiin tiloihinsa, alun perin oppilasasuntolaksi tehty rakennus jää kunnan käyttöön ja ainakin nuoriso saa kauan kaipaamansa päämajan. Mitä muuta kunta sinne sovittelee, jää nähtäväksi. Kaiken kaikkiaan toiveena olisi, että tuo vielä rakenteilla oleva palvelukeskus turvaisi meille palvelujen säilymisen lähellä. Suuri asia on myös entisen opettajien asuntolarakennuksen peruskorjaus ja isojen asuntojen muuttaminen moneksi pieneksi. Tämä helpottaa kunnan asutuspulaa merkittävästi.

Talkootyö saa taas ensi vuonna näyttää voimansa pienen kunnan monissa tapahtumissa ja toimissa. Entiseen malliin jatkuvat Saukkoavaaran rinteen palvelut kyläyhdistysten toimesta sekä Juustoleipämessut Marttojen ja Veisuvestivaali Kulttuuritapahtuma ry:n puuhaamana, toinen toistaan tukien. Suurimman talkootyön vaatii kuitenkin huhtikuun alussa järjestettävät hiihdon yleisten sarjojen SM-kisat. Väkeä on värvätty jo 260 henkeä, mutta lisää mahtunee remmiin! Satapäinen joukko mahdollistaa sen, että kenenkään ei tarvitse raataa aamusta iltamyöhään... tai ehkä kilpailun johdon täytyy. Tavoitteena on, että myös talkoolaiset pääsisivät kukin vuorollaan nauttimaan kisatunnelmasta. Kisojen televisiointi asettaa omat vaatimuksensa ja mm. raivaukset kuvauspaikkoja varten on tehty jo sulan kelin aikaan talkoovoimin. Ristijärvi voi ihan oikeutetusti pullistella; intoa ja osaamista löytyy kyllä!

Toki aina on asioita, jotka myös huolettavat. Monesti huolet liittyvät talouteen, riittävätkö rahat elämiseen, palvelujen ylläpitoon tai investointeihin. Asioita on pakko laittaa tärkeysjärjestykseen ja sama järjestys ei miellytä kaikkia. Päätäjillä on meneillään tuskaiset ajat! Mutta asioilla on taipumus järjestyä ja siksi rohkenen toivoa kaikkea hyvää vuodelle 2020 Kainuulle, Ristijärvelle ja meille kaikille!

Minna-Liisa

Barokkikonsertti Ristijärven kirkossa

Konsertin järjestää Oulun vanha musiikki ry, Taike, Barokkia palvelukoteihin -hanke lauantaina 28.12.2019 klo 14:00.

Oulun vanha musiikki ry (Ovm ry) edistää kulttuurin saavutettavuutta ja madaltaa taidemusiikkikonserttien kynnystä viemällä vanhan musiikin konsertteja kasvukeskusten ulkopuoliseen Suomeen sekä erilaisiin hoivailaitoksiin ja epätyypillisiin konserttipaikkoihin lähelle kuulijoita.

Hanke ulottuu kolmen maakunnan, Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun ja Lapin alueille. Hankkeen konsertit ovat vanhaan musiikkiin erikoistuneiden muusikoiden laatimia, juonnettuja ja temaattisia ja ne esitetään historiallisin soittimin.

Ristijärven konsertissa esiintyvät: Minna Tuhkala barokkiviulu, Jyrki Kuusirata barokkitrumpetti & Kaisa Alasaarela urut. Kesto noin 45 min.

Konsertti on kaikille avoin. Erityisesti tervetulleita ovat hoiva- ja palvelutalojen asukkaat.

Juustoleipämessut 2019

Juustoleipämessut ovat laajentuneet vuosi vuodelta, kävijämäärä on lisääntynyt ja ohjelmatarjonta monipuolistunut. Ristijärven Martat järjestivät kahdeksanmessut Juustoleipämessut elokuun 3. -4. päivinä yhteistyössä Veisuvestivaalien kanssa. Tänä vuonna oli ohjelmassa mm. Äijät lavalla, Jokeri Pokeri Box, pelimannimusiikkia ja kansantanssia.

Juustoleivän suosio on säilynyt. Tämä kainuulainen herkku on saanut ystäviä ympäri Suomen. Moni suunnittelee lomansa Kainuuseen ja Ristijärvelle juuri juustoleipämessujen aikaan, jolloin pääsee nauttimaan aitoa, äsken paistettua juustoleipää, ja samalla myös tapamaan ystäviä ja tuttavuuksia.

Tänä vuonna lähes yhdeksänkymmentä talkoolaista mahdollisti messujen sujumisen. Talkoolaisia oli Ristijärven Marttojen lisäksi Hyrynsalmelta, Kajaanista, Paltamosta, Sotkamosta, Suomensalmelta, Kuhmosta ja Helsingistä. Lauantaina aurinkoinen sää ja monipuolinen ohjelma houkutteli lähemmäs kaksi tuhatta kävijää. Kokonaiskävijämäärä kohosi pitkälti kolmannelle tuhannelle.

Kuva Juha Hankkila

Molempina päivinä Katvelan alueella oli erilaisia työpajoja. Kainuun Martat paistoivat rieskaa ja Sotkamon Martat lettuja. Marttojen lisäksi juustoleipiä oli paistamassa sekä ristijärveläisiä että hyrynsalmelaisia naisia ja miehiä. Nuorin paistaja oli yläkouluikäinen poika, joten juustoleipäperinne jatkuu myös nuoremmille sukupolville. Kainuun Marttapiiri esitteli vuoden elintarvikkeena kananmunan, antoi infoa sen terveellisyydestä ja lopuksi

valmisti munan kuorista mosaiikkia. Lauantain kokkausnäytöksessä valmistettiin erilaisia herkuja juustoleivästä ja sunnuntaina saatiin maistiaisia thaimaalaisesta ruuasta.

Alueella oli molempina päivinä runsas myyntitori. Messulounasta tarjottiin Katvelan pihalla, ja myös kahviot, joissa tarjottiin juustoleipää ja marttojen leipomia kahvileipiä, olivat avoimia aamusta iltaan.

Liisa Hankkila

ÄLYLAITEOPASTUSTA!

Ristijärven kirkonkylän kyläyhdistys tarjoaa maksutonta neuvontaa ja opastusta älylaitteiden kuten puhelinten,

lappareiden ja tablettien käytössä ja päivityksessä perjantaisin klo 9-13 Pyrylässä joulukuun loppuun asti. Aikojat voi varata

Ristijärven 4H-yhdistyksestä toimistolta tai puhelimitse 044 352 7925.

JOULUN AVAUS/MYYJÄISET Monitoimikeskus Virtaalassa la 14.12. klo 11-13

Klo 11.00 Kunnan ja seurakunnan joulutervehdykset
Klo 12-13 Joulupukki vieraillee tapahtumassa

Myyntissä mm. leivonnaisia, laatikoita, käsitöitä, 8. -luokkalaisten torttukahvio, arpajaisia.

Ristijärven kunta tarjoaa tilaisuudessa JOULUPUURON.

Tervetuloa jouluostoksille!

Pöytävaraukset Virtaalaan, puh. 044 2571 857 tai hilkka.kemppainen@virtaala.fi

Järj. Ristijärven kunta ja Virtaala

Ristijärvi tänään ja huomenna

Ristijärven kunta on tänä päivänä samassa muutoksen veneessä kuin muutkin Kainuun kunnat osana laajemmin harvaan asuttua Suomea. Muuttosuunta opiskelun ja työn perässä on maalta kasvukeskuksiin. Samaan aikaan me täällä harva-alueella sopeutamme rakenteita ja palveluja väestön vähenemisen ja vanhenemisen vuoksi. Työvoimapula ei enää ole yksiomaan kasvukeskusten haaste. Myös Kainuussa kehityksen ja elinvoiman kasvun jarruna monilla aloilla on työvoimapula. Työtillaisuuksien lisääntyminen täällä harva-alueella tuo mahdollisuuksia paluumuutolle, mikäli perheen molemmille vanhemmille löytyy töitä ja lapsille hyvät päiväkodit, koulut, harrastus- ja opiskelumahdollisuudet.

Tänä päivänä puhutaan paljon työn hajauttamisesta ja paikkariippumattomuudesta. On paljon erilaisia töitä, joita voidaan tehdä paikkariippumattomasti nykyaikaisella viestintä ja tietotekniikalla, vaikka kotoa tai vapaa-ajan asunnolta käsin. Toki työvoimavaltaiset alat kuten tehtaot, kaivokset, hoiva-ala jne. vaativat edelleen työvoimaa paikan päälle. Hajautettu työ mahdollistaa työntöön, asumisen ja elämisen myös täällä Ristijärvellä, eikä töiden perässä aina tarvitse muuttaa. Tällä saralla riittää vielä paljon kehittämistä.

Väestön kasvu Suomessa on kääntynyt laskuun. Ennusteiden mukaan 20 vuoden päästä vain Uudella maalla syntyy enemmän lapsia ihmisiä kuin kuolee. Tilastojen mukaan Kainuun maakunnan väkiluku pienenee nykyisestä noin 72.000 asukkaasta seuraavan 20 vuoden aikana alle 60.000 asukkaaseen. Ristijärven kunnan väestön osalta muutos vaikuttaa olevan huomattavasti maltillisempi verrattuna vaikkapa muihin Kainuun kehyskuntiin. Nyt kunnassa on noin 1270 asukasta ja ennusteiden mukaan vielä 20 vuoden päästäkin vajaa 1100 asukasta. Ikärakenteen kehittyminen näyttää siltä, että yli 75 -vuotiaiden määrä jatkaa kasvuaan vielä seuraavat pari – kolmekymmentä vuotta. Ikäihmisten palveluiden tarve ei ole ainakaan vähenemässä.

Suomalainen hyvinvointiyhteiskunta tarvitsee jatkossakin tekeviä käsiä ja lisää työvoimaa. Sama tilanne on muuallakin Euroopassa. Suomi ei välttämättä ole kovin houkutteleva maa työn perässä muuttaville. Kilpailu työvoimasta on Eurooppalainen ja laajempikin ilmiö. Tämä asettaa haasteita tuleville vuosille ja vuosikymmenille. Mihin yhteiskunnalla on tulevaisuudessa resursseja ja varaa?

Muutoksen suunta on kääntävässä paluumuutolla, maahanmuutolla ja syntyvyyden lisäämisellä.

Ristijärven kunnassa on panostettu viime vuosikymmenen aikana seniori-asumiseen ja palveluihin.

On rakennettu ja peruskorjattu asuntoja. Kuntaan saatiin myös monitoimikeskus Virtaala, jossa järjestetään monipuolista liikuntaa, vesiallastoimintoinen kaiken ikäisille huomioiden myös ikäihmiset. Huolimatta siitä, että kunta on saanut seniori-pitäjän ”leiman”, emme ole unohtaneet nuoria ja lapsia. Toimivat ja hyvät peruspalvelut vauvasta vaariin halutaan pitää kunnassa edelleen.

Vanhan terveyskeskuksen korvaava uusi hoivatalo valmistuu ensi helmikuussa. Sote – palvelut saavat uudet nykyaikaiset ja monikäyttöiset tilat. Hoivataloon tulee tilat niin soten, kunnan kuin yksityisenkin toimijan tarpeisiin. Tiloihin tulee 34 hoiva-asuntoa, joista yksityiselle toimijalle 22 ja sotelle 12. Lääkäri, hammaslääkäri, kansanterveyshoitaja, laboratorio, neuvola, fysioterapia saavat uudet nykyaikaiset tilat. Päiväkotia saa myös hoivatalosta uudet tilat ja myös kunnan ja soten tarvitsema ateriatuotanto jatkuu uudessa keittiössä. Tilaratkaisu on hyvä esimerkki siitä, että kaikki – niin kunnalliset kuin yksityisetkin – toimijat voivat toimia samassa talossa. Omia rakennuksia jokaiselle eri toimijalle ei ole enää varaa ylläpitää tai rakentaa. Toivoa vain sopii, että käsillä olevassa sote – uudistuksessa ja muutoksessa nämä peruspalvelut säilyvät edelleen täällä lähellä kuntalaisia. Puitteet toiminnan tarkoituksenmukaiselle ja taloudelliselle jatkumiselle ovat täällä Ristijärvellä nyt ja tulevaisuuteen katsoen kunnassa.

Ristijärven kunta on sijainniltaan ja kulkuyhteyksiltään Kainuun maakuntakeskuksen kainalossa ihanteellisella paikalla. Matkaa maakuntakeskukseen, rautatie- ja lentoasemalle on vain reilun puolen tunnin ajomatkan verran. Kajaani ja Sotkamo työssäkäyntialueena ovat helposti saavutettavissa. Kunnassa on tarjolla runsaasti ympärivuotiseen asumiseen tontteja puhtaisten vesistöjen äärellä tai vaikkapa vaaramaisemissa Saukkovaaralla. Hyvät ja toimivat peruspalvelut, sijainti, turvallisuus, puhdas luonto ja luonnonläheisyys ovat valtteja täällä asumiseen ja tänne muuttamiseen.

Maaseudulla asuvat ihmiset ovat onnellisia, Åbo Akademian tuore tutkimus paljastaa. Maaseutumaisen asuminen ja luonnonläheisyys ovat merkittävässä roolissa ihmisten hyvinvoinnin rakentumisessa. Tervetuloa tutustumaan, tämä on ainakin kokeilemisen arvoinen asia!

Ristijärven kunnassa on vahva yhteisöllisyys ja yhdessä tekemisen meininki. Yhteistyössä ja talkoilla täällä järjestetään paljon erilaista toimintaa ja tapahtumia. Joka kesäiset Veisuvestivaalit ja Juustoleipämessut ovat tästä hyvä esimerkki. Talkoiden ja yhteistyön voimalla pieni urheiluseura Ristijärven Pyry järjestää Saukkovaaralla ensi talvena hiihdon yleisen sarjan SM –kilpailut.

Kolmannen sektorin toimijoita tarvitaan yhä enemmän nyt ja tulevaisuudessa myös hoito- ja hoivatyössä. Eläkeläisissämme on tärkeä ja merkittävä voimavara eri yhteisöjen, yhdistysten ja seurojen toiminnassa. Kunta tekee tiivistä yhteistyötä näiden toimijoiden kanssa.

Kunnan talous on vielä kohtuullisessa kunnossa, mutta tulevina vuosina joudumme tarkkaan pohtimaan, mihin rahat riittävät. Tällä hetkellä 75 % kunnan vuosikatteesta on sote –menoja. Sote –kulut on saatava laskemaan ja vastaamaan kuntien kantokykyä. Samaan aikaan kunnan on huolehdittava muistakin lakisääteisistä palveluista varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja kuntalaisten hyvinvoinnissa. Kunnan on huolehdittava myös infrasta ja elinvoiman kasvusta.

Kainuun Sote on säästöjä etsiessään karsimassa ei – lakisääteisiä tehtäviä, joita sen on ollut tarkoituksenmukaista toteuttaa kuntien rahoittamana kuntien puolesta. Lakkautuslistalla ovat yhdistysten ja järjestöjen kohdeavustukset sekä koulupsykologien tehtävien siirtäminen kuntien vastuulle. Mielenkiintoista tässä on se, että sote saa rahat näihin tehtäviin kuntien maksuosuuksissa, mutta on palauttamassa tehtäviä takaisin kunnille. Maksuosuuksien pienemmisestä tältä osin ei ole käyty keskustelua.

Ristijärven kunnassa on nyt tekemisen meininki ja vahva usko tulevaisuuteen. Täällä on hyvät ja toimivat palvelut nyt ja huomenna. Puitteet palveluiden järjestämiseen ovat erinomaiset. Vaikka väki vähennee, niin pidot eivät välttämättä parane, mutta kaikin keinoin pyrimme pitämään yllä riittävät ja hyvätaoiset palvelut kuntalaisille. Teällä on hyvä assuo ja elleä!

**Kunnanjohtaja
Petteri Seppänen**

Vuokraamme astioita

- *kahviastiasto
- *kahvinkeitin 10 L
- *termos 10 L
- *liinoja
- *ruokailuastioita
- *tarjoiluastioita
- *lämpöallas
- *hääkakkuteline

Pyhännäkylän
kyläyhdistys ry
pyhannankyla@gmail.com
040 7037854, Leila
050 3493816, Terttu

**SAUKKOVAARAN
RINTEET AVOINNA
TAAS TÄNÄ TALVENA**

**TALKOOLAISIA
TARVITAAN LISÄÄ**

**TUOTON JAAMME TEHTYJEN
TUNTIENTEN MUKAAN YHDISTYKSILLE
ESIM. LUOKKARETKITILILLE TAI
YHDISTYSTEN TOIMINTAAN**

www.saukkovaara.com,
saukko 2015@gmail.com,
041 7041422

Saukkovaaran rinteet

Vuoden Ämmät

Vuoden Ämmät julkistettiin Kyläkaivolla 30.10. Ruusa Kemppaisen päämäärätietoista elämää ja aktiivisuutta edelleen eläkkeelle siirtymisen jälkeen korostettiin Ämmäksi nimeämisessä.

Ruusa esitteli tilaisuuden päätteeksi lokakuun ajan kirjastossa ja Kyläkaivolla olleen näyttelynsä Elämästäni - öljyvärimaalauksia ja akvarelleja vuosikymmenten varrelta. Muistamisen arvoista on, että taiteilijamme ikä alkaa yhdeksiköllä!

Alkuvuodesta ensimmäisenä syntynyttä tyttöä, Pikkuämmä Frida Sotalaa, emme tavanneet julkistamistilaisuudessa, mutta kukkas ja kunniakirjan myöhemmin noutanut äiti Tiina Oikarinen lähetti käyttöömmä kuvan tyttärestään.

Lähes 200 eläkeläistä Ristijärven Kekrijuhlassa

Eläkeliiton Kainuun piirin Ristijärven yhdistys toimi tänä vuonna eläkeläisten Kekrijuhlan isäntänä.

Paikallisen yhdistyksen puheenjohtaja Hannu Liljebladin juontamassa juhlassa kuultiin mm. Ristijärven kunnanjohtaja Petteri Seppäsen terveiset. Samoin Kainuun piirin toiminnanjohtaja Terho Pelli toi ajankohtaisia terveisitä juhlaansalle. Välillä hierottiin aivonystyröitä viih-teellisen anagrammikisan merkeissä. Juhlakansa sai myös ihastella Uvan kyläyhdistyksen tuottamaa Elämäni Leipää -filmiä.

Eläkeliiton hopeinen ansiomerkki luovutettiin ristijärveläisille Jaakko Härköselä, Irja Kemppaiselle, Veikko Keräselä ja Eila Revolle. Luovuttajina Kainuun piirin toiminnanjohtaja Terho Pelli sekä Suomussalmen paikallisyhdistyksen puheenjohtaja Kyllikki Pyykkönen.

Maukkaan palvelihakeiton nautittuaan juhlaansa pyörähteli vielä

Kuvan henkilöt vasemmalta: Jaakko Härkönen, Irja Kemppainen, Veikko Keränen ja Eila Repo.

Anu Leinosen johdattamana senioritanssin pyörteissä.

Kekrijuhlan loppuhuipentumana oli vierailu kylätalo Pyrylään rakennetulla kekritorilla, jolla paikalliset kädentaitajat tarjosivat tuotteitaan.

Vuonna 2020 eläkeliitto juhlii 50-vuotista taivaltaan ja vuoden Kekrijuhlan isäntänä toimii Kainuussa Kajaanin paikallisyhdistys.

Hannu Liljeblad

Tänä talvena tulee kuluneeksi 80 vuotta talvisodasta.

Ristijärviseuura on jo saanut muutamia evakkomuistoja, joista tässä Jokikylän Ketolan Jaakko Kemppaisen kertomus oman perheensä kokemuksesta.

EVAKKOTIELLÄ

Ja tapahtui niinä joulukuun alun päivinä v.1939, kun Pohjois-Suomen sotilasalueen komentaja antoi käskyn, että koko Itä-Kainuun väki oli evakkotielle pantava. Niin lähti myös äiti-Inkeri kylänväen, vanhuksen ja karjan kanssa junaan kotikylän asemalta. Äiti oli viimeisillään raskaana odottaen esikoistaan. Täyteen ahdettu juna pääsi vaivoin liikkeelle höyryveturin ryypätyä vettä kylän vesitornista. Isä oli apuna pakkaamassa kylän väkeä kamiinalämmitteisiin ja karjaa kylmiin härkävaunuihin, jääden itse armeijan töihin radan varteen ja lähti vuodenvaihteessa sotaväkeen Ilmajoelle eläinlääkintäkouluun. Radalla oli vilkas liikenne varsinkin Hyrynsalmen pääte-aseman suuntaan, koska sitä kautta hoidettiin Suomussalmen ja Kuhmon rintamien miehistö- ja kalustokuljetukset. Junat olivat joskus niin pitkiä ja raskaita, että sotilaat vaunuista joutuivat laskeutumaan alas ja työntämään junan liikkeelle veturin sutiessa tyhjää asemalla.

Evakkojuna pysähtyi Kontiomäen risteysasemalla ja väki arvaili lähdetäänkö etelään Savon radalle vai länteen Oulun radalle. Jälkimmäinen vaihtoehto toteutui ja veturi vekslattiin junan toiseen päähän ja matka jatkui Paltamon ja Vaalan kautta Oulujärveä kiertäen kohti Oulua, vihollisen pommituslaivueita peläten. Väliasemilla odotettiin ja väistettiin idän suuntaan matkaavia sotilasjunia, joilla oli kiire ja etuajo-oikeus. Useimmille tämä oli ensimmäinen junamatka, koska rautatie kotikylälle oli tullut vasta vuosi pari sitten. Vanhuksille matkustaminen härkävaunun kovalla laverilla oli kärsimys, mutta isommille lapsille kuin ennen kokematon seikkailu. Oulun asemalla viimein pysähdyttiin ja ihmiset saivat ruokaa ja vettä, sekä eläimet rehua. Taas veturia huollettiin ja vekslattiin. Matka jatkui nyt rantarataa pitkin kohti etelää ja nyt jollakin oli jo tieto, että matkan pää tulisi olemaan Paavola. Kukaan ei tiennyt missä semmoinen kirkonkylä mahtaisi olla. Ruukissa alkoivat junan jarrut kirskaa ja se pysähtyi aseman sivuraiteelle. Armeijan evakuointisuunnitelman mukaa edettiin ja junasta laskeuduttiin pakkaskylmälle ratapihalle. Paikalle oli hälytetty seitsemän kilometrin päästä Paavolasta vanhoja miehiä vanhoine hevosineen, nuoret olivat jo rintamalla. Lehmät ja kävelemään kykenevät alkoivat tehdä matkaa jalan jäisellä maantiellä, vanhukset ja pienet lapset saivat kyydin reessä tai kuorma-auton lavalla. Viimein saapui väsynyt evakkoväki Paavolan koululle ja sai lämmintä ruokaa parin vuorokauden matkan jälkeen.

Huonokuntoisimmat vanhuksat, vauvojen äidit lapsineen ja myös äitini sekä isovaarini saivat jäädä koululle majoitukseen, loput siirrettiin kylän taloihin.

Niin myös äitini synnyttämisen aika tuli ja hän synnytti koululla paikallisen kättilön avustuksella esikoisensa, vanhimman sisareni 20.12.1939. Ei lisääntynyt perheen talonväki yli keskitalven kestäneellä reissullaan, vanha isovaarini ei kestänyt matkan raskautta, vaan kuoli ja haudattiin evakkopitäjän jäiseen yhteishautaan. Isäni kävi Ilmajoelta käsin hautaamassa vaarinsa ja näki ensi kerran lapsensa. Kävin Paavolan seurakuntatalolla 60 vuotta myöhemmin kysymässä missähän mahtaisi isovaarini hauta sijaita. Minulle kerrottiin talvisotatalvena evakoita haudatun niin paljon yhteishautaan, ettei heistä jäänyt mitään muistokiviä. Talvi oli ankara, maa routainen, työkuuntoista miesväkeä vähän ja ruumiita sankarivainajineen paljon.

Kotikyläni asti neuvostovenäjän hyökkäys ja tuhoimet eivät kuitenkaan yltäneet Suomussalmen, Raatteen ja Kuhmon torjuntavoittojen ansiosta. Sankarihautojen ristejä toi talvisota kuitenkin Kainuun pitäjien kirkkojen ympäristöön paljon.

Kulttuuri- ja kirjastokuulumisia

Syksyn aikana Tästä minä tykkäsin -lukupiirissä on iloittu uusista nuorista piiriläisistä. Suunnitelmassa tammi-helmikuussa on muun lukemisen ohessa keskustella Ilmari Kiannon tuotannosta samoin kuin viime keväänä kerrattiin Eeva Kilpeä ja Minna Canthia.

Lokakuussa kirjaston opiskelija-työssäoppija Heli Kemppainen järjesti satutuokion ekaluokkalaisille. Erityistä oli Kennelliiton kaverikoirien Unnan ja Racin sekä niiden sotkamolaisten ohjaajien mukanaolo. Seuraavan viikon tuokioissa saimme nauttia Helin oman Taika-koiran leppoisasta seurasta.

Vielä poiminta menneen kesän näyttelytarjonnasta. Elokuussa

Kyläkaivolla tutustuttiin Jokikylästä kotoisin olevan Kerttu Haatajan taidenäyttelyyn Kaunis kotikyläni. Kerttu muistetaan taitavana piirtäjänä

kouluvuosistaan saakka. Vuosikymmeniä Kajaanissa asuneena hän kuuluu mm. Kajaanin kuvataiteilijoihin.

Kirjasto avoinna ma 12-19, ti 12-17, ke 09-15, to 12-15, pe 12-16

Kyläkaivo ma 09-19, ti 12-17, ke-to 09-15.30, pe 09-16

Omatoimikirjasto on päivittäin avoinna muina aikoina klo 09-20, myös viikonloppuisin ja juhlapyhinä

Kirjastolaiset Maritta, Maire ja Heli toivottavat kaikille valoisaa talviaikaa!

TALVISODASTA 80 VUOTTA

Talvisota alkoi 30.11.1939 ja kesti 105 kunnian päivää. Sodassa menehtyi 33 ristijärveläistä.

Ristijärven keskuskoulun oppilaat tai reserviläiset sytyttävät kynttilän sankarivainajan kuolinpäivänä haudalle n. klo 9.30.

Kynttilät lahjoittaa S-Market

ITSENÄISYSPÄIVÄN ohjelma Ristijärvellä pe 6.12.2019

Klo 10.00 Itsenäisyyspäivän jumalanpalvelus kirkossa, jonka jälkeen kunniakäynti sankarihaudalla.

Itsenäisyyspäivän juhla Seurakuntakodilla
-Juhlahahvit

-Juhlapuhe, kunnanvaltuuston pj. Ritva Tolonen

Tervetuloa!

Kutsutaksia voi käyttää.

To 5.12.2019 klo 9:30 Koululaisten kynttiläkulkue sankarihaudoille.

Opintomatalla Barcelonassa

Me, Iida-Mari pyykkönen ja Oskari Korhonen pääsimme osalliseksi kansainväliseen EureCorpus- projektiin ja matkalle Espanjan Barcelonaan 1.-8. lokakuuta. Matkan ohjelman oli suunnitellut projektissa mukana oleva Marti Dot Institut -koulu. Meidän ja opettajiemme Juha Salon ja Lea Portanon lisäksi mukana oli oppilaita ja opettajia Englannista, Ranskasta ja Romaniasta. Tiistaina saavuttuamme koululle söimme välipalan ja majoituimme perheisiin.

Iida-Marin perheeseen kuuluivat Irene, isä, äiti ja kaksi veljeä. Oskarin perheeseen kuuluivat Andrei, äiti ja pikkuveli. Keskiviikko alkoi vierailulla Boqeria Markettissa, joka on laaja ulkotori. Sitten kävelimme Barcelonan vanhassa kaupungissa ja kuuluisaa kävelykätua La Ramblaa pitkin ostoskeskukseen ja Barcelonetan rannalle, jossa oli mahdollisuus uida. Lopuksi kävimme katsomassa kalastajien työtä kalasatamassa.

Torstaina tutustuimme Barcelonan yliopistoon, jossa kohteina olivat elintarvikkeita valmistava laboratorio, tutkimuseläimiin tutustuminen ja kiertoajelu yliopiston alueella. Tämän jälkeen menimme lounaalle Ciutadella-puistoon, jossa oli vapaa-aikaa, jolloin soutelimme pienellä lammella ja kävimme katsomassa hienoa suihkulähdetä. Tämän jälkeen menimme suklaamuseoon, jossa teimme suklaateoksia ja tutustuimme suklaan historiaan.

Perjantaina menimme yliopistolliseen tutkimusyksikköön opettelemaan kasvien viljelyä ja taimien istutusta. Teimme oman kasvinistutussuunnitelman ja pääsimme itse toteuttamaan sen. Tämän jälkeen lounastauko pidettiin Castelldefelsin rannalla, jossa pääsimme uimaan. Menimme bussilla

Castelldefelsin olympiakanavalle, jossa pääsimme soutelemaan pienissä porukoissa.

Luantaina pääsimme ruokaostoksille Sant Feliun kauppahalliin, jossa valitsimme ruoka-aineita maanantaina valmistettavia ruokia varten. Loppupäivä oli omaa aikaa majoittajien kanssa, jolloin menimme ostoksille suureen kauppakeskukseen ja söimme ravintolassa.

Sunnuntaina koko päivä oli vapaata perheiden kanssa. Iida-Mari kävi tutustumassa läheiseen luostarialueeseen, joka sijaitsi vuoren päällä. Oskarilla oli rento päivä omassa isäntäperheessään.

Maanantai oli viimeinen yhteinen päivä, joka vietettiin kokonaan Marti Dotin koulussa ja sen lähiympäristössä. Aamupäivään sisältyi terveellisten ruokien valmistamista, servettien taittelua ja kahvin valmistuksen opettelua. Kun kaikki ruuat oli valmistettu, opettajista koostunut raati arvioi ruuat niiden terveellisuuden, ulkonäön ja maun perusteella. Iida-Marin ryhmä valmisti sieni-kasvispiirakkaa ja Oskarin ryhmä valmisti porkkanakakua ja välipalaleipiä. Oskarin ryhmä voitti koko kisan. Lopuksi saimme syödä kaikki ruuat. Loppupäivästä kokoonnuimme nuorisotalolle kuuntelemaan kalastusaiheisen luennon ja saimme todistukset osallistumisesta projektiviikkoon. Samalla oli aika hyvästellä muut oppilaat ja opettajat.

Tiistaina hyvästellimme isäntäperheemme ja lähdimme kotimatkalle jo varhain aamulla.

Olimme kotona myöhään tiistailtana. Matka oli monia kokemuksia täynnä ja hyvin suunniteltu.

**Oskari Korhonen
ja Iida-Mari Pyykkönen**

**SAUKKOVAARA
RISTIJARVI**

Ristijärven Pyry järjestää yleisen sarjan SM-hiihdot 3.- 5.4.2020

Virtaalassa on myynnissä kisojen pääsylippuja ennakko hintaan 8 €/päivä, 20 €/3pv (portilta 12 €/25 €)

Osta vaikkapa joululahjaksi

- * kisojen talkoojoukkoon mahtuu vielä mukaan
- * kisaväki tarvitsee majoittumispaikkoja vuokralle
  - jos sinulla on vapaana tila, jossa on katto ja seinät sekä lämpöä ja vettä, niin ilmoita meille
  - tuotto lyhentämättömä vuokranantajalle

Saukkovaaran laturetken järjestämme la 7.3.2020 entiseen tyyliin

Kisaterveisin
Ristijärven Pyry
www.ristijarvenpyry.fi
smhiihdot2020@gmail.com

*Syvä Joulun aikaa
ja liikunnallista
Uutta Vuotta*

Tammikuu 2018 - mitä opimme vai opimmeko mitään?

Kuvittelepa tilanne: heräät keskellä yötä voimakkaaseen myrskyyn: kattorakenteet ryskyvät, asunto on pilkkopimeä, valo katkaisija ei reagoi, ulkonakaan ei näy valon pilkahdustakaan, töpselistäkin on virta kaikonnut, vettä ei tule, kännykän akkukin on viimeisillään...

Viisi päivää ilman sähköä: "Kyllä osaa taas arvostaa, kun saa töpselin seinään ja kännykän laturiin"

"Arkea hankaloittaa muun muassa se, ettei kotona voi valmistaa ruokaa, eikä peseytyminen onnistu. Vettäkin ei ole yhtään varastoituna."

"Onneksi on paikkoja, joihin voi lähteä evakkoon" - siis mihin ja miten?

Partiolaisten tunnuslause kuuluu "OLE VALMIS"

- onko oma valmiussuunnitelmasi valmis ja toimiva ?
- onko kyläyhteisön valmiussuunnitelma valmis ja toimiva ?
- onko viranomaisten valmiussuunnitelma valmis ja toimiva ?

"Uskoisin sinun haluavan tutustua huolella KOTIVARA- ohjekirjaseen, jonka kyläyhdistyksistä koostunut pieni mutta energinen valmiussuunnittelu joukko on halunnut tuoda avuksesi arkielämässäsi mahdollisesti kohtaamiasi poikkeustilanteita silmällä pitäen"

Oheisen ohjekirjaseen löydät Kyläkaivolta, kirjastosta, S-marketin tuulikaapista sekä Virtaalasta. **Ota omasi talteen!** Maksuttoman esitteen voit myös tilata osoitteesta: http://verkkokauppa.spek.fi/arjen_turvallisuus

Ristijärven kunnantalo on suljettu 23.-31.12.2019.

Lomitustoimisto avoinna normaalisti, puh. 044 7159 316.

Tekninen puoli päivystää puh. 044 7159 337 ja 044 7159 339, iltaisin puh. 044 7159 343.

Asuntotoimisto päivystää puh. 044 7159 343.

Keskuskeittiö avoinna normaalisti, puh. 044 7159 368.

Rakennustarkastus suljettu.

Vapaa-aikatoimisto suljettu 23.12.2019-6.1.2020.

Kirjaston ja Kyläkaivon aukiolo 23.12. - 1.1.

Henkilökuntaa paikalla:

23.12. klo 12-15 , 27.12. klo 12-16 , 30.12. klo 12-19, 31.12. klo 12-15

Muulloin omatoimiaika päivittäin klo 09-20, myös jouluna ja uutenavuotena.

Kutsu Sinulle Ristijärvelle 2019 muuttanut.***TERVETULO*A UUSIEN ASUKKAIDEN ILTAAN**

ke 11.12.2019 klo 18.00 Ristijärven Seurakuntakodille, Pappilantie 27.

Tule ja tuo perheesi. Nyt on hyvä tilaisuus tutustua toisiimme ja kuulla siitä, mitä kaikkea Ristijärvellä tapahtuu ja on tarjolla. Samalla voimme nauttia kahvit torttujen kera. Kaikille jaetaan pienet muistamiset.

Tavataan Seurakuntakodilla!

Petteri Seppänen
kunnanjohtaja

Matti Malinen
srk-pastori

Ilmoittautumiset tarjoilun järjestämiseksi viimeistään 9.12.2019
os. yhteispalvelu@ristijarvi.fi tai puh. 08-6155 431.

Järj. Ristijärven kunta ja Ristijärven seurakunta.

Parkour

Lokakuussa 3.- 9.luokkalaiset saivat parkour -opetusta Kultturan kautta. Kultturan kautta koulumme oppilaat ovat tänä syksynä saaneet myös Sonja Packalenin tanssinopetusta ja Riikka Keräsen pitämät kuvataidetyöpajat. Kulttura on Kainuun lasten- ja nuorten kulttuurikeskus. [Www.kulttura.fi](http://www.kulttura.fi)

Martat koululla

Ristijärven Martat opastivat peruskoulun 4.luokkalaisia valmistamaan itselleen pipon ja kaulurin Novitan Neulekehikon avulla. Tämä yhteistyö jatkuu tammikuussa 5. ja 6.luokkalaisten kanssa.

Piispantarkastus koululla

Kuopion piispa Jari Jolkkonen teki seurueineen piispantarkastuksen koululle. Yläkoulun oppilaat Elina Korpela ja Tommi Huusko haastattelivat piispaa. Hän kertoi työtehtävistään, puhui ihmisenä kasvamisesta, ystävyystunteista ja jokaisen vastuusta yhteisöllisyyden luomisessa ja ylläpitämisessä. Kusti Härkönen sai koota piispansauvan.

3.luokan hämähäkkejä seitteineen ja 5.luokan syksyn lehtiä

Monitoimikeskus Virtaala
Koulutie 4, 88400 Ristijärvi
hilkka.kemppainen@virtaala.fi
virtaala@virtaala.fi
p. 0442571857

Liikuntasaliin ja kuntosalille pääset milloin vain lunastamalla kulkulätkän.

Pyöritämme videovesijumppaa pyydettäessä.

Virtaalan aukiolot 9.12.2019 - 7.1.2020

ma 9.12.	Allas avoinna 9:00 – 12 :00 12:00 Veteraanit videovesijumppa (muitakin mahtuu) matala vesi	pe 20.12.	Allas avoinna 12:30 - 20:00 musiikiton 12:30 - 14:30
ti 10.12.	Allas avoinna 12:30 - 19:00 musiikiton 12:30 - 14:30 17:00 Videovesijumppa, kaikille avoin	la 21.12.	Allas avoinna 10:00 - 15:00
ke 11.12.	Allas avoinna 12:30 – 16:00 Kansalaisopiston altaat 16:00 ->	su 22.12.	Suljettu
to 12.12.	Allas avoinna 12:30 - 19:30 18:00 Videovesijumppa, matala vesi	ma 23.12.	Allas avoinna 9:00 - 15:00
pe 13.12.	Allas avoinna 12:30 - 20:00 musiikiton 12:30 - 14:30	ti 24.12 – to 26.12.	Suljettu Hyvää Joulua kaikille!
la 14.12.	Allas avoinna 10:00 – 15:00 Joulumyyjäiset ja Joulunavaus 11:00 - 13:00	pe 27.12.	Allas avoinna 12:30 - 20:00 musiikiton 12:30 - 14:30
su 15.12.	Suljettu	la 28.12.	Allas avoinna 10:00 – 15:00
ma 16.12.	Allas avoinna 9:00 – 15:00 12:00 Veteraanit videovesijumppa (muitakin mahtuu) matala vesi	su 29.12.	Suljettu
ti 17.12.	Allas avoinna 12:30 - 19:00 musiikiton 12:30 - 14:30 17:00 Videovesijumppa, kaikille avoin	ma 30.12.	Allas avoinna 9:00 – 15:00
ke 18.12.	Suljettu	ti 31.12.	Allas avoinna 12:30 - 19:00 musiikiton 12:30 - 14:30 17:00 Videovesijumppa, kaikille avoin
to 19.12.	Allas avoinna 12:30 - 19:30 18:00 Videovesijumppa, matala vesi	ke 1.1.	Suljettu Hyvää Uutta Vuotta!
		to 2.1.	Allas avoinna 12:30 – 19:30 18:00 videovesijumppa, matala vesi
		pe 3.1	Allas avoinna 12:30 - 20:00 musiikiton 12:30 - 14:30
		la 4.1.	Allas avoinna 9:00 – 15:00
		su 5.1 - ma 6.1.	Suljettu
		ti 7.1.	Kansalaisopiston ryhmät alkavat, palaamme normaaleihin aikatauluihin

Tervetuloa virkistymään Virtaalassa!

KULUNEESTA VUODESTA KIITOS
YHTEISTYÖKUMPPANEILLE JA TALKOOLAISILLE!
TOIMINTA JATKUU EDELLEEN VUONNA 2020
Kirkonkylän kyläyhdistyksen johtokunta

Ristijärvi-seuran
syyskokous
 torstaina 5.12. klo 19.00
 Katvelassa, Kirkkotie 5
 Kahvitarjoilu. Tervetuloa!
 Hallitus

pe. 6.12. klo 9.00-15.00 Itsenäisyyspäivänä
JOULUTORTTU KAHVITARJOILU

Tervetuloa!

Palvelemme joulun aikana:

pe. 6.12. Itsenäisyyspäivänä klo 9.00-15.00

su. 22.12. klo 11.00-15.00

ti. Jouluaattona. 24.12. klo 8.00-13.00

ke. Joulupäivänä 25.12. suljettu

to. Tapaninpäivänä 26.12. klo 11.00-15.00

ti. Uudenvuoden aattona 31.12. klo 8.00-17.00

ke. Uudenvuoden päivänä 1.1. suljettu

K-MONIMARKET Leinonen

Ristijärvi puh. 08 681380

Tutut ja tuntemattomat joululaulut

Kyläkaivolla 16.12. klo 18
 Vetäjinä Pertti ja Olli

Järjestää: Ristijärven
 Kulttuuritapahtuma ry

RISTIJÄRVEN APTEEKKI

SAUKONTIE 39
 88400 RISTIJÄRVI

Avoimna: ma-pe 9-17

Puh. 08-681 139

Hyvää joulua!

PIENTÄ JÄNNITYSTÄ ENNEN JOULUA...
KAIKILLE AVOIN KINKKUBINGO
PYRYLÄSSÄ, VERKKOTIE 11
TIISTAINA 17.12. KLO 18
 Järj. Eläkeliiton Ristijärven yhdistys

JTM Urakointi

Ammattitaitoiset rakennus- ja remonttityöt
 sekä maanrakennuspalvelut
 Ristijärven alueella.

050-3372668 tai

050-3315563

jtmurakointi@ristijarvi.net

Lähde Kajaanin kaupunginteatteriin
11.1.2020 seuraamaan Laila-
musiikkikuvaelmaa Laila Kinnusen
noususta tähtitaivaalle

Esitys alkaa klo 13.00, kesto n. 2 t 30 min,
sisältää väliajan Omakustanteiset liput:
aikuiset 34 e, eläkeläiset 24 e, opiskelijat,
työttömät, varusmiehet, lapset 19 e

Lippuja saatavilla 30 kpl. Varaukset
kirjastoon 18.11.-13.12.

p. 044 715 9324 tai 044 7159 714

Esityspäivänä lähdemme matkalle
Leinosen parkkipaikalta klo 12.00

Matkan järjestävät ja kuljetuksen
tarjoavat Ristijärven kunnan
kulttuuritoimi, Eläkeliiton Ristijärven
yhdistys, Ristijärven kirkonkylän
kyläyhdistys ja Urho Mäkäraainen

Tervetuloa mukaan!

RISTIJÄRVEN
AUTOASENNUS

Saukontie 10
 88400 Ristijärvi
 044 2847180

ristijarvenautoasennus@gmail.com

Huollot, korjaukset!

Rauhallista joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta!
Raija Parturi-Kampaamosta.

Hyvää joulua
ja vaiherikasta
uutta vuotta!

AUTO- ja
KONEHUOLTOPISTE

Ristijärvi
Asemankuja 8
050-5880873

Ristijärvellä
TARJOLLA
monenkokoisia
PARI- JA RIVITALOASUNTOJA

Kysy lisää:
 Ristijärven Vuokralat Oy
 Oiva Jansson
 p. 044 7159 311
oiva.jansson@ristijarvi.fi

- * viihtyisiä
- * lähellä palveluita
- * rauhallisen
- * kirkonkylän keskustassa
- * luonto lähellä
- * lyhyt matka harrastuksiin

Kiitokset kaikille asiakkailleni ja yhteistyö-
 kumppaneilleni kuluneesta vuodesta!

Rauhaa joulun aikaa
ja onnekasta uutta vuotta!

Tmi Leena-Mari Heikkinen

Tmi Leena-Mari Heikkinen

Koulutettu hieroja

Kalevalainen jäsenkorjaaja

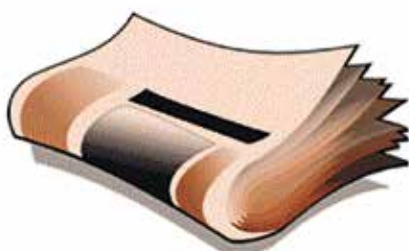
Fysioterapeuttiopiskelija

SEURAAVA RISTAOS ILMESTYY VIKKOLLA 8.

AINEISTOT OLTAVA SÄHKÖPOSTISSA
RISTIJARVISEURA@GMAIL.COM 8.2.2020.

SEURA KIITTÄÄ SAAMISTAAN
AVUSTUKSISTA JA LAHJOITUKSISTA!

HYVÄÄ JOULUA JA MENESTYSTÄ
TULEVILLE VUOSILLE!

RISTAOS-LEHTI, RISTIJÄRVELÄISEN KOTISEUTUHENGEN ÄÄNENKANNATTAJA

JULKAISIJA: RISTIJÄRVI-SEURA RY
TOIMITUSKUNTA: MINNA-LIISA LAAKSO, OLAVI OIKARINEN, PERTTI RANINEN,
MINNA PYYKKÖNEN

PAINOS: NUMEROT 1 JA 4, 1000 KPL
NUMEROT 2 JA 3, 1300 KPL

TAITTO JA SIVUNVALMISTUS: PALTAMON KIRJAPAINO KY
PAINO: LEHTISEPÄT, PIEKSÄMÄKI 2019

